

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 50/21

Luxemburg, 25 maart 2021

Arresten in de zaken C-152/19 P Deutsche Telekom AG /Commissie en
C-165/19 P en Slovak Telekom a.s./Commissie

Het Hof wijst de hogere voorzieningen af die Slovak Telekom en Deutsche Telekom hebben ingesteld tegen het arrest van het Gerecht inzake mededingingsverstoringe praktijken op de Slowaakse telecommunicatiemarkt

De aan deze twee vennootschappen hoofdelijk opgelegde geldboete van 38 061 963 EUR en de uitsluitend door Deutsche Telekom verschuldigde geldboete van 19 030 981 EUR blijven dus ongewijzigd

Slovak Telekom a.s. (hierna: „ST”) biedt als gevestigde telecomexploitant in Slowakije breedbanddiensten aan op haar koper- en glasvezelnetten. De netwerken van ST omvatten ook het „aansluitnetwerk”, dat wil zeggen de fysieke verbindingen tussen de telefoonstekker van de gebruiker en de hoofdverdelers van het vaste telefoonnetwerk.

Na de binnenlandse markt te hebben geanalyseerd, heeft de Slowaakse regelgevende instantie op het gebied van telecommunicatie op 8 maart 2005 een besluit vastgesteld waarbij zij ST heeft aangewezen als de exploitant die over een aanmerkelijke macht beschikt op de wholesalemarkt voor ontbundelde toegang tot het aansluitnetwerk. Op grond hiervan werd ST krachtens de regelgeving van de Unie¹ verplicht om alternatieve exploitanten toegang tot haar aansluitnetwerk te verlenen, zodat nieuwe aanbieders deze infrastructuur konden gebruiken om hun eigen diensten aan eindgebruikers aan te bieden.

In een besluit van 15 oktober 2014 heeft de Commissie ST en haar moedermaatschappij, Deutsche Telekom AG (hierna: „DT”), een geldboete opgelegd omdat zij misbruik hadden gemaakt van ST’s machtspositie op de Slowaakse markt voor breedbandinternetdiensten door van 2005 tot 2010 de toegang voor alternatieve exploitanten tot haar aansluitnetwerk te beperken (hierna: „litigieus besluit”). De Commissie verweet ST en DT in het bijzonder dat zij artikel 102 VWEU hadden geschonden door in ST’s referentieaanbod voor ontbundelde toegang onbillijke clausules en voorwaarden vast te stellen en onbillijke tarieven toe te passen waardoor een even efficiënte exploitant als zij niet in staat was om de door ST aangeboden diensten te repliceren zonder verlies te lijden. De Commissie heeft een hoofdelijke geldboete van 38 838 000 EUR aan ST en DT, en een geldboete van 31 070 000 EUR aan DT opgelegd.

Bij de arresten van 13 december 2018, Deutsche Telekom/Commissie en Slovak Telekom/Commissie², heeft het Gerecht het litigieuze besluit gedeeltelijk nietig verklaard en het bedrag van de hoofdelijk door ST en DT verschuldigde geldboete vastgesteld op 38 061 963 EUR en het bedrag van de uitsluitend door DT verschuldigde geldboete vastgesteld op 19 030 981 EUR.

Het Hof heeft de door ST en DT ingestelde hogere voorzieningen afgewezen en heeft in dit kader de strekking van het arrest Bronner³ verduidelijkt met betrekking tot de vraag in hoeverre

¹ Het gaat hierbij met name om verordening (EG) nr. 2887/2000 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2000 inzake ontbundelde toegang tot het aansluitnetwerk (PB 2000, L 336, blz. 4) en richtlijn 2002/21/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische-communicatienetwerken en -diensten (PB 2002, L 118, blz. 33)

² Arresten van het Gerecht van 13 december 2018, Deutsche Telekom/Commissie, [T-827/14](#), en Slovak Telekom/Commissie, [T-851/14](#); zie ook persmededeling [nr. 196/18](#).

³ Arrest van 26 november 1998, Bronner, [C-7/97](#); zie ook persmededeling [nr. 72/98](#).

een weigering om toegang te verlenen tot de infrastructuur van een onderneming met een machtspositie misbruik oplevert in de zin van artikel 102 VWEU. In dat arrest had het Hof strengere voorwaarden geformuleerd om te kunnen vaststellen dat een weigering van een onderneming met een machtspositie om haar infrastructuur aan concurrerende ondernemingen ter beschikking te stellen misbruik vormt.

Beoordeling door het Hof

Allereerst benadrukt het Hof dat het een onderneming – zelfs een onderneming met een machtspositie – in beginsel vrijstaat om te weigeren contracten te sluiten, en om de door haar opgebouwde infrastructuur voor eigen doeleinden te gebruiken. Dat betekent dat de contractvrijheid en het eigendomsrecht van een onderneming met een machtspositie ernstig worden aangetast indien zij wegens haar als misbruik aangemerkte weigering om contracten te sluiten wordt verplicht om een contract te sluiten met een concurrerende onderneming om toegang te verlenen tot haar eigen infrastructuur. Wanneer een onderneming met een machtspositie weigert om toegang te verlenen tot haar infrastructuur, kan het besluit om die onderneming te verplichten haar concurrenten die toegang te verlenen, vanuit het oogpunt van het mededingingsbeleid uitsluitend worden gerechtvaardigd wanneer deze onderneming een echt stevige greep op de betrokken markt heeft.

Het Hof wijst er vervolgens op dat aan de hand van de door het Hof in het arrest Bronner uiteengezette voorwaarden, in het bijzonder de derde voorwaarde, kan worden vastgesteld of een onderneming met een machtspositie door middel van haar infrastructuur een dergelijke stevige greep op de markt heeft. Volgens dat arrest kan een onderneming met een machtspositie uitsluitend worden gedwongen om toegang te verlenen tot infrastructuur die zij ten behoeve van haar eigen werkzaamheid heeft ontwikkeld wanneer, ten eerste, die toegangsweigering alle concurrentie van de concurrerende onderneming die om toegang verzoekt, wegneemt, ten tweede, die weigering niet objectief kan worden gerechtvaardigd en, ten derde, die toegang onontbeerlijk is voor de activiteit van de concurrerende onderneming, namelijk wanneer er geen reëel of potentieel alternatief voor die infrastructuur is.

Wanneer een onderneming met een machtspositie wel toegang tot haar infrastructuur verleent, maar onbillijke voorwaarden stelt voor die toegang, zijn de door het Hof in het arrest Bronner uiteengezette voorwaarden daarentegen niet van toepassing. Hoewel zulke gedragingen een vorm van misbruik kunnen zijn omdat zij de mededinging op de betrokken markten kunnen verstoren, kunnen zij niet worden gelijkgesteld aan een weigering van een onderneming met een machtspositie om toegang te verlenen tot haar infrastructuur, aangezien de mededingingsautoriteiten die onderneming niet kunnen dwingen om toegang tot haar infrastructuur te verlenen, nu die reeds verleend is. **De maatregelen die in dergelijke gevallen dienen te worden genomen, zullen de contractvrijheid en het eigendomsrecht van de onderneming met een machtspositie derhalve minder inperken** dan de verplichting om toegang te verlenen tot haar infrastructuur die zij uitsluitend voor haar eigen werkzaamheden gebruikte.

Volgens de toepasselijke Unierechtelijke bepalingen is ST verplicht om concurrerende ondernemingen toegang tot haar aansluitnetwerk te verlenen. Zij kon dus die toegang niet weigeren en heeft dat ook niet echt gedaan. Wel heeft ST bij de vaststelling van de toegangsvoorwaarden die in het litigieuze besluit aan de orde zijn, gebruikgemaakt van haar beslissingsautonomie om de voorwaarden voor die toegang vast te leggen. Aangezien deze voorwaarden geen toegangsweigering vormen die vergelijkbaar is met de toegangsweigering die in het arrest Bronner aan de orde was, **zijn de door het Hof in dat arrest uiteengezette voorwaarden niet op het onderhavige geval van toepassing.** Anders dan ST en DT hebben betoogd, **hoefde de Commissie dus niet aan te tonen dat de toegang tot het aansluitnetwerk van ST onontbeerlijk was voor de toetreding van concurrerende ondernemingen tot de markt, om de betwiste toegangsvoorwaarden als misbruik van machtspositie te kunnen aanmerken.**

Aangezien de andere door ST en DT aangevoerde middelen, die onder meer betrekking hadden op de beoordeling van het tariefbeleid van ST, dat heeft geleid tot een marge-utholling, en op de

toerekenbaarheid van de inbreuk aan DT als moedermaatschappij, eveneens zijn afgewezen, **wijst het Hof de hogere voorzieningen in hun geheel af.**

NOTA BENE: Bij het Hof van Justitie kan een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld tegen een arrest of een beschikking van het Gerecht. In beginsel heeft de hogere voorziening geen opschortende werking. Indien de hogere voorziening ontvankelijk en gegrond is, vernietigt het Hof de beslissing van het Gerecht. Ingeval de zaak in staat van wijzen is, kan het Hof de zaak zelf afdoen. In het omgekeerde geval verwijst het de zaak naar het Gerecht, dat aan de door het Hof in het kader van de hogere voorziening gegeven beslissing is gebonden.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De volledige tekst van de arresten ([C-152/19 P](#) en [C-165/19 P](#)) is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170